СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ХІРУРГІЯ З ОЦІНКОЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

Спеціальність: **224 Технології медичної діагностики та лікування**
Освітньо-професійна програма: **Лабораторна діагностика**
Спеціалізація: **Лабораторна діагностика**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 21**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **IV (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредита ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекційні та практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: **ОК7, ОК8, ОК16**

Кафедра/підрозділ: **кафедра хірургії № 2**
Керівники освітнього компонента: Криворучко І.А. e-mail: **ia.kryvoruchko@knmu.edu.ua**

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=217

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Засвоєння методів лабораторної, клінічної, інструментальної діагностики хірургічних хвороб, їх лікування та профілактика, діагностика та невідкладна допомога при травмах, опіках та відмороженнях. «Хірургія з оцінкою результатів досліджень» - освітній компонент, який вивчає основні причини, механізм розвитку хірургічних захворювань; основні симптоми та синдроми гострих хірургічних захворювань внутрішніх органів; діагностику та невідкладну допомогу при травмах, опіках та відмороженнях, перебіг хірургічних захворювань та диференціальну діагностику; значення додаткових (лабораторних, інструментальних тощо) методів обстеження; сучасні принципи та методи лікування відповідно до протоколів; можливу профілактику хірургічних захворювань.

МЕТА КУРСУ: є здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з хірургії, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми, для роботи в хірургічних відділеннях стаціонару та поліклініки.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН 8. Верифікувати результати лабораторних досліджень для діагностики захворювань хірургічного профілю (норма / патологія).

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекційних занять (16 годин):

1. Організація хірургічної допомоги Організація хірургічної допомоги в Україні в сучасних умовах та її правові аспекти. Поняття про хірургічну інфекцію - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
2. Гострий апендицит - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика
3. Жовчно-кам'яна хвороба. Гострий холецистит - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
4. Гострий та хронічний панкреатит - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
5. Гострий перитоніт етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
6. Кишкова непрохідність - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
7. Гострі та хронічні ускладнення виразкової хвороби шлунку та 12- палої кишки - етіологія,

патогенез та лабораторна діагностика.

8. Бойові травми. Рани та перебіг раньового процесу. Лабораторна діагностика, оцінка досліджень. Зупинка кровотечі. Хірургічна обробка ран.

Перелік тем практичних занять (28 годин):

1. Гостре та хронічне запалювання органів та тканин - етіологія. патогенез та лабораторна діагностика.
2. Етіологія, патогенез, лабораторна діагностика гострого апендициту та його ускладнень.
3. Етіологія, патогенез. лабораторна діагностика гострого холециститу та його ускладнень.
4. Етіологія, патогенез, лабораторна діагностика гострого панкреатиту та його ускладнень.
5. Етіологія, патогенез, лабораторна діагностика хронічного панкреатиту та його ускладнень.
6. Гострий перитонит - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
7. Хронічний перитоніт - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
8. Кишкова непрохідність - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
9. Гостра та хронічна шлунково-кишкова кровотеча етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
10. Перфоративна виразка шлунку та 12-палої кишки - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика
11. Стеноз вихідного відділу шлунка та 12-палої кишки - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
12. Виразка шлунку та 12- палої кишки ускладнена пенітрацією - етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
13. Хірургічний сепсис етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
14. Клініколабораторна оцінка гемостазіологічного стану. Діагностика внутрішньої та зовнішньої кровотечі. Диф. залік

Перелік тем самостійної роботи студента (46 годин):

1. Клінічне обстеження. лабораторна діагностика пацієнтів із закритою та відкритою механічною травмами. Травматична хвороба.
2. Термична травма, електротравма. Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
3. Політравма. Синдром взаємного обтяження. Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
4. Комбіновані радіаційні та хімічні ушкодження хірургічного профілю. Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
5. Синдром поліорганної недостатності. Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
6. ДВЗ-синдром (дисеміноване внутрішньосудинне згортання, коагулопатія споживання, тромбогеморагічний синдром). Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
7. Хірургічна термінологія. Види хірургічних втручань. Хірургічний ризик. Передопераційна допомога, підготовка, лабораторне та інструментальне обстеження пацієнтив з хірургічними захворюваннями.
8. СНІД і асоційовані з ними хірургічні проблеми. Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
9. Синдром ендогенної інтоксикації онкологічних пацієнтів. Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
10. Стратегія медсестринської допомоги, лабораторної діагностики пацієнтам з порушеннями функції нирок та сечового міхура. Методи оцінки функції нирок та сечового міхура. Ниркова недостатність. Літіаз та уролітіаз. Травми сечостатевого апарату.
11. Післяопераційний період. Мета, завдання та особливості лабораторного і інструментального обстеження, сестринського огляду за хворими при різних видах оперативних втручань. Ранні, пізні післяопераційні ускладнення. Парез кишківника. Інфекційний контроль в хірургічних клініках.
12. Закриті травми живота з ушкодженням внутрішніх з органів. Ушкодження органів заочеревинного простору. Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
13. Хірургічні захворювання печінки. Етіологія, патогенез та лабораторна діагностика.
14. Лабораторна та інструментальна діагностика механічної жовтяниці.
15. Зміни гомеостазу при хронічному панкреатиті та їх лабораторна діагностика.
16. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона. Етіологія, патогенез та лабораторна

діагностика.

17. Лабораторна діагностика хірургічних захворювань щитоподібної залози.
18. Лабораторне та інструментальне обстеження хворих на вентральну грижу перед плановим хірургічним втручанням.
19. Лабораторне та інструментальне обстеження хворих на хірургічні захворювання легень.
20. Лабораторне та інструментальне обстеження хворих на хірургічні захворювання плеври.
21. Лабораторне та інструментальне обстеження хворих на хірургічних захворюваннях середостіння.
22. Гострий тромбофлебіт. Класифікація. Посттромбофлебітична хвороба. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лабораторне та інструментальне обстеження.
23. Значення крові та кровотворних органів в хірургії. Клініко-лабораторна оцінка гемостазіологічного стану. Діагностика внутрішньої та зовнішньої кровотечі. Гемотрансфузія та інфузія, Покази, протипокази, техніка переливання, можливі ускладнення, профілактика ускладнень. Підсумкове заняття

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей.
Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проектів, дебати, метод «Мозковий штурм», вебінар, спаринг-партнерство (навчання в парах), коучинг (тренінг), віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал, брифінг, інтерв'ю, метод «дельфі», метод «фішбоун», віртуальна операційна, стандартизований пацієнт, використання манекенів високого рівня, міждисциплінарний тренінг та інші, методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти для очної та дистанційної форм навчання.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються протягом 24 год. Оцінки виставляються в електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).
В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.
Індивідуальні завдання (ІЗ) Індивідуальні завдання здобувача (далі – ІЗЗ) не є обов'язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюються в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль: диференційований залік (ДЗ). Умовою допуску до ДЗ є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за ДЗ становить від 50 до 80 балів.
Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД + ІЗ + ДЗ.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять ((chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.
Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. «Хірургія: підручник» /Я. С. Березницький, О.В. Білов, Л. С., Білянський [та ін.]; за ред. Я. С. Березницького. — Вінниця: Нова Книга, 2020. – 528 с.
2. Хірургічні хвороби. Частина І. Підручник для студентів VI курсу медичних факультетів спеціальностей «Медицина», «Педіатрія» / Никоненко А. О., Грушка В. А., Головко М. Г., Гайдаржі Є. І., Перцов І. В., Матерухін А. М., Матвєєв С. О., Вільданов С. Р., Зубрик І. В. Запоріжжя, 2021.-277с.
3. Хірургічні хвороби. Частина ІІ. Підручник для студентів VI курсу медичних факультетів спеціальностей «Медицина», «Педіатрія» / Никоненко А. О., Грушка В. А., Головко М. Г., Гайдаржі Є. І., Перцов І. В., Матерухін А. М., Матвєєв С. О., Вільданов С. Р., Зубрик І. В. Запоріжжя, 2021. - 302 с.
4. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. — 6-е видання, 2023.- 496 с.
5. Клінічний догляд за Маклаудом: навч. посібник / Анна Р. Довер, Дж. Аластер Іннес, Карен Фейргерст; - 15-е видання. - К.: ВСВ "Медицина", 2024. – 496 с.
6. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. — 5-е видання. - К.: ВСВ "Медицина", 2023. - 560 с.

7. Алгоритми медичних маніпуляцій: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів та закладів фахової передвищої освіти за спеціальністю "Медсестринство" / Л. С. Білик [та ін.]; ред. Л. С. Білик. - Вінниця: Нова Книга, 2021.
8. Організація роботи операційної медсестри: навч. посіб. / Р. О. Сабадишин [и др.]. - Винниця : Нова книга, 2020. - 248 с.
9. Р. О. Сабадишин, О. В. Маркович, Б. 3. Чижишин та ін. Навчальний посібник. «Теоретичні і практичні основи процесу сестринського догляду за пацієнтами». — Вінниця: Нова Книга, 2020. – 240 с.
10. Клінічне медсестринство в хірургії: Навчальний посібник для студентів II курсу бакалаврату медичного факультету Я.М. Попович Ужгород - 2020. - 237 с.

Зав. кафедри хірургії № 2 ОРИГІНАЛ ПІДПИСАНО УКРАЇНА 61022, м.Харків, проспект Науки, 4 ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАГАЛЬНИЙ ВІДДІЛ Ігор КРИВОРУЧКО